‘સ.મ.’ના સમ્પાદકમંડળ તરફથી

સ્વજનો સમા અમારા માનવંતા સૌ વાચકોને આગામી દીવાળીની અને

નુતન વર્ષની અઢળક શુભકામનાઓ..

મુક્તકો

ડૉ. રઈશ મનીઆર

1.

આપે છે દીલાસા અને રડવા નથી દેતા,
દુ:ખ મારું મને જીરવવા નથી દેતા;
આંસુઓ ટકાવે છે મને ભેજ બનીને,
એ જીવતા માણસને સળગવા નથી દેતા.

2.

આ ખાલી ખીસ્સાને ખંખેરતાં ઘણું નીકળ્યું,
સીલક સફરની અનુભવનું રોકડું નીકળ્યું;
મરી જવાનું થયું મન, એ ક્ષણ વીતાવી લીધી,
પછીની ક્ષણમાં ઘણું જીવવા સમું નીકળ્યું.

3.

ડુબવાના ભયથી બેપરવા ગયા,
શબ્દના ઉંડા કુવે તરવા ગયા;
કો’ ઉપરછલ્લી ગતી ફાવી નહીં,
જ્યાં ગયા ત્યાં સાવ સોંસરવા ગયા.

4.

ભલે અલ્પ તોયે વધારે લખ્યું છે,
લખ્યું તે બધું રક્તધારે લખ્યું છે;

લખાણે લખાણે પ્રહારો થયા છે,
અમે પણ પ્રહારે પ્રહારે લખ્યું છે.

5.

મંત્ર, કીર્તન અને નમાજ ગઝલ,
આપણે ત્યાં સવારસાંજ ગઝલ;
એય સાચું કે મારું દર્દ ગઝલ,
એય સાચું કે છે ઈલાજ ગઝલ.

6.

વેદનાઓ ધરાર લઈ આવો,
લોહીની આરપાર લઈ આવો;
એક દરીયો છે આપની અંદર,
એક ખોબો બહાર લઈ આવો.

7.

અજવાળું પણ થયું અને પીડા થતી રહી,
છાતીના એક ખુણે કવીતા થતી રહી;
સળગી રહેલા ઘરમાં હવાની અવરજવર,
શ્વાસોની રોજ અગ્નીપરીક્ષા થતી રહી.

8.

સાચો છું તોય હું મને સાબીત નહીં કરું,
હું સત્યને એ રીતથી લજ્જીત નહીં કરું;
રાખે જો વીશ્વને તું વીખરાયેલું, પ્રભુ!
જા, હુંય મારા ઘરને વ્યવસ્થીત નહીં કરું.

9.

સ્મરણોનો આ પડાવ ઉઠાવીને ક્યાં જશે?
સ્પર્શોના લીલા ઘાવ ઉઠાવીને ક્યાં જશે?
કાલે અહીં નદી હતી, આજે નથી ‘રઈશ’,
માથા ઉપર આ નાવ ઉઠાવીને ક્યાં જશે?

10.

સાવ પરપોટા જેવો આ અવતાર છે,
ને સમયની સપાટી અણીદાર છે;
જીન્દગી, જીન્દગી ! આપણાં બે મહીં,
કોણ છે અશ્વ ને કોણ અસવાર છે?

11.

તરવું કદી ન ફાવ્યું મને, તળ સુધી ગયો,
અમૃતની ઝંખનામાં હળાહળ સુધી ગયો;
મન્દીર કે મસ્જીદો સુધી અટકી ગયા સહુ,
જીજ્ઞાસાવશ જરાક હું આગળ સુધી ગયો.

12.

ન ભોમીયા, ન તો નક્શા લઈને રખડું છું,
લપેટી પગમાં, હું રસ્તા લઈને રખડું છું;
તલાશ છે મને મારી સળંગ હસ્તીની,
હું મારા અંશો અધુરા લઈને રખડું છું,

13.

રખડપટ્ટીને હું પ્રવાસો ગણું છું,
ને અડચણ નડે તો વીસામો ગણું છું;
દીવસભરની ઘટમાળ, જાણે મુકદ્દમો!
ને નીંદરને હું તો ચુકાદો ગણું છું.

14.

જ્યાં સ્નાન કરવા ઉતર્યો, બીલકુલ સુકી નદી છે,
એ લુપ્ત થઈ ચુકી છે, એ તો સરસ્વતી છે;
વસ્ત્રાહરણનું સાહસ, ને એકલો દુઃશાસન!
કંઈ કેટલાની એમાં નીઃશબ્દ સંમતી છે.

15.

ગમની ગહરાઈ ગઈ, ઉર્મીની ઉંચાઈ ગઈ,
બસ, ગઝલમાંથી મનોજાઈ, રમેશાઈ ગઈ;
સ્વસ્થ સઘળાં, કોઈ ઘાયલ નથી; કોઈ ન મરીઝ,
કોને કહીએ કે ગઝલ, સાવ તું નંખાઈ ગઈ!

16.

શમણું ભલે ને નભમાં વીહરવાનું હોય છે,
આંધી બનેલ ધુળને ઠરવાનું હોય છે;
હો પુષ્પ કે મનુષ્ય, બસ અવધીનો છે ફરક,
ખરતાં પહેલાં સ્હેજ નીખરવાનું હોય છે.

17.

જાણી ગયો છું આજ, કશું જાણતો નથી,
શું દર્દ? શું ઈલાજ? કશું જાણતો નથી!
આંબી વીજયની રેખ, ત્યાં છાલાં પડ્યાં પગે,
માથા ઉપરનો તાજ કશું જાણતો નથી!

18.

શ્રદ્ધા લઈ જાય છે, પણ એક સુધી,
આપણે પહોંચવું, દરેક સુધી;

હર કોઈ જાય છે, હરી પાસે,
ક્યાં હરી જાય છે હરેક સુધી!

19.

શબ્દોમાં કંઈ વીશેષ હું મુદ્રીત ન થઈ શક્યો,
એ ભાવમાં છું શેષ, જે મુખરીત ન થઈ શક્યો;
મારી ગઝલ, ને વાત હો મારી જ, એટલે,
એકેય શેર મારો સુભાષીત ન થઈ શક્યો.

20.

ચેતજે, જીતમાંય હાર ન હો,
સુખ એ દુઃખનો કોઈ પ્રકાર ન હો;
એવો કોઈ મુગટ બન્યો જ નથી,
જેનો માથે જરાય ભાર ન હો.

21.

હયાતી આપી યુગોથી હવન ચલાવે છે,
જ્વલંત જાત દઈ એ જ્વલન ચલાવે છે;
‘રઈશ’ એ તને ક્યાંથી ઠરીને બેસવા દે?
ગ્રહો જે ઘુમતા રાખી ગગન ચલાવે છે!

22.

આવ્યું ન આવનાર, સમસ્યા કશી નથી,
ખુલ્લાં પડ્યાં છે દ્વાર, સમસ્યા કશી નથી;
આશા છે એકની અને આદત બીજાની છે,
હા હોય કે નકાર, સમસ્યા કશી નથી.

23.

વીશ્વાસ પણ ગમે છે, ધોખો મને ગમે છે,
છાતીએ ઘાવ કાયમ, તાજો મને ગમે છે;
પોતે તબીબ છું; પણ મારો ઈલાજ ક્યાંથી?
વર્ષોથી સંઘરેલા રોગો મને ગમે છે.

24.

જે મળે માન કે અપમાન સ્વીકારી લઈએ,
એ નથી આપણી પહેચાન, સ્વીકારી લઈએ;
પાઘડીઓને ઉડાવે છે પવન સદીઓથી,
ધુળ ખંખેરી બચી શાન, સ્વીકારી લઈએ.

25.

મેં તારા નામનો ટહુકો અહીં છાતીમાં રાખ્યો છે,
ભુંસાવા ક્યાં દીધો કક્કો, હજુ પાટીમાં રાખ્યો છે;
મલક કંઈ કેટલા ખુંદ્યા બધાની ધુળ ચોંટી; પણ
હજુ પણ મારો ધબકારો મેં ગુજરાતીમાં રાખ્યો છે.

26.

વૃદ્ધી છે વસ્તુઓની હવે ઘરમાં જેટલી,
મળતી ન વૃદ્ધ માટે જગા હૈયા જેટલી.
દાદા વીચારે ઘરમાં ખુણો ક્યાં છે મારે કાજ?
હા, ભીંત પર બચી છે જગા ફોટા જેટલી!

27.

ઉતાવળ ...કશેક પહોંચવાની ઉતાવળ,
ન હોવાની ચીંતા, થવાની ઉતાવળ;
શીખર પર જગા અલ્પ, ને ભય પતનનો;
હતી ટોચ પર પહોંચવાની ઉતાવળ.

28.

પર્વતોમાંય રસ્તા પડી જાય છે,
મૃગજળોની તરી નાવડી જાય છે;
હાંફતા હાંફતા હાંફતા એક દી’,
શ્વાસ લેતા પછી આવડી જાય છે.

29.

યુવાની જાય છે, ક્યાં વૃદ્ધ બનતાં વાર લાગે છે!
જીવન જીવતાં રહીને બુદ્ધ બનતાં વાર લાગે છે.
કશું પાસે ન હો ઝાઝું, કશાની ખેવના ના હો,
જીવનમાં એટલા સમૃદ્ધ બનતાં વાર લાગે છે.

30.

કોણે કહ્યું કે રસ્તે પથ્થર બહુ નડે છે,
હો બુટની જે અંદર કંકર બહુ નડે છે;
સાથી બની બનીને જોડાય જે શરુમાં,
યાત્રામાં એ જ સઘળાં આખર બહુ નડે છે.

ડૉ. રઈશ મનીઆર

સર્જકસમ્પર્ક:

–ડૉ. રઈશ મનીઆર,

6-B, રત્નસાગર એપાર્ટમેન્ટ, ચાંદનીચોક પાસે, પીપલોદ, સુરત-395 007
Mobile : 98251 37077
eMail : amiraeesh@yahoo.co.in

વીશેષ નોંધ :

ફક્ત બે જ પાનાંમાં આ પુરાં ત્રીસ જેટલાં મુક્તકોને કલાત્મક રીતે સમાવતી રુપકડી; પણ અજીબોગરીબ, ઈ.બુક જોવી–માણવી હોય તો, અમને લખજો.. મોકલીશું..

–સુનીલ શાહ - sunilshah101@gmail.com –ઉત્તમ ગજ્જર - uttamgajjar@gmail.com

'સન્ડે ઈ.મહેફીલ'ના આ ગઝલઅંકના અતીથી સમ્પાદક અને સંકલનકાર સુરતના યુવાગઝલકાર ભાઈ શ્રી ગૌરાંગ ઠાકર (gaurang_charu@yahoo.com) નો ખુબ ખુબ આભાર..

– ઉત્તમ ગજ્જર

@

'સન્ડે ઈ.મહેફીલ' – વર્ષ : તેરમું – અંક : 385 – 15 October, 2017

'ઉંઝાજોડણી'માં સાભાર અક્ષરાંકન : શ્રી સુનીલ શાહ
sunilshah101@gmail.com

@@@

Have you ever visited : http://www.gujaratilexicon.com ?
More than 3,43,00,000 Gujarati Language lovers have visited
http://www.gujaratilexicon.com
More than 84,40,000 have visited Digital Bhagwadgomandal
http://www.bhagwadgomandal.com
More than 9,58,000 have visited Lokkosh
http://lokkosh.gujaratilexicon.com
More than 7,26,000 have visited Global-Gujaratilexicon
http://global.gujaratilexicon.com

@@@@@@@@@